

ПРОЈЕКАТ “WORLD SPACE WEEK” У ШУМАДИЈСКО - ПОМОРАВСКОМ РЕГИОНУ

СНЕЖАНА ВЕЉКОВИЋ¹

ОШ “19.октобар” Маршић Крагујевац, ИО Доње Комарице

E-mail: sneki.jag@hotmail.com

Резиме: Рад је објединио регистроване активности у пројекту “World Space Week” које је пријавила Снежана Вељковић. Временски период је од 2014. и почетак 2017. год. Све активности су усмерене на формирање и подстицање ученика основних школа промоцију пројекта, научних постигнућа у области астрономије и сродних наука. Појединачне активности су слате на конкурсе ПДП (примери добре праксе) у Републици Србији и објављивани су у електронским Зборницима радова и могу се наћи на webpage www.digitalnaskola.rs.

Кључне речи: пројекат “World Space Week”, астрономија, информационе технологије у настави

1. УВОД: WORLD SPACE WEEK АСОЦИЈАЦИЈА

Основни подаци о пројекту “World Space Week”.

1.1. Уједињене нације

World Space Week Асоцијација (WSWA) је основана 1981. године и једна је од најстаријих светских образовних организација о Свемиру. Данас је она поносни партнер УН у организацији “World Space Week” на глобалном нивоу. WSWA окупља и подржава светску мрежу Националних координатора и организатора догађаја везаних за недељу свемира. WSWA је невладина, непрофитна, међународна организација смештена у САД.

Генерална Скупштина УН је прогласила одржавање “World Space Week” 1999. године у периоду од 04.-10. октобра сваке године. Спровођење “World Space Week” је под вођством УН Комитета за мирољубиво коришћење

¹ Дипл. учитељ, педагошки саветник,

свемира (COPUOS) и УН Канцеларије за послове свемира (OOSA) смештених у Бечу, Аустрија.

Сваке године се региструју активности за ту годину. Бројеви догађаја, који су евидентирани, настављају се од оснивања. Сваке године се прати број активности, али постоји праћење свих одржаних активности у Свету појединачно по државама. Свака евидентирана активност се мапира на карти Света и доступна је свима.

Национални координатор има преглед свих активности које се одржавају у својој земљи и шаље збирни извештај за ту годину.

1.2. Национални координатори

Глобална мрежа организација и појединаца координира овај годишњи догађај на националном и локалном нивоу. Координатори позивају организације на својем подручју да организирају догађања (предавања, радионице и слично), објављују у медијима информације о догађањима везаним за “World Space Week” и извештавају их о резултатима активности.

Национални координатори проводе активности током целе године, а у недељи од 4. до 10. октобра је врхунац догађања у тој години.

Национални координатор за Републику Србију је Зоран Томић, АУ "Еурека" из Крушевца. Активности се пријављују директно на веб портал “World Space Week” и том приликом се добија ID број под којим је евидентиран догађај. Извештај о реализованој активности се шаље националном координатору на енглеском језику, али и директно World Space Week Асоцијацији.

1.3. Финансирање пројекта

Овај пројекат се финансира на глобалном нивоу донацијама. Свака појединачно пријављена активност је без финансија са глобалног нивоа. Покретач и реализатор активности има слободу да сам планира и реализује своју планирану активност.

Све активности које су реализоване под наведеним ID су реализоване и примерене узрастима и условима потребним за реализацију. Детаљне информације о активностима у Србији можете погледати на блогу “Svetska nedelja Svemira u Srbiji” <http://wsw-serbia.blogspot.com/>, као и у групи на Facebooku -“Svetska nedelja Svemira u Srbiji”.

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ АКТИВНОСТИ

2.1. Општи циљ

Активности које ћу навести су реализоване на часовима редовне наставе и прилагођене актуелним наставним плановима и усклађене су са задацима и циљевима часа, имају позитиван ефекат на процес наставе и учења. Место одржавања је ОШ “19.октобар” у Доњим Комарицама општина Крагујевац регион Шумадија.

Основни циљ је промовисање пројекта “World Space Week” и астрономије.

Формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука.

Овладавање почетним техникама сазнајног процеса и почетним методама и техникама учења.

Подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима.

Јачање компетенција ученика да реше задатак.

Ефикасност у истраживачкој пракси и стварање прозе са прихватљивом механиком и конвенцијом.

Мотивисање, упућивање и усмеравање ученика на опажање боја и њихових особености у природи, уметничким делима, сопственим ликовним радовима и радовима других.

Овим начином рада ученици се усмеравају на развој: вештина писања, медијску и информациону писменост, критичко размишљање, сарадњу у породици, али и у оквиру одељења, мотивисање на одабир *квалитетних* информација. Подстицање ученика на самостално проналажење и систематизовање информација из различитих извора. Поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста.

Једна активност је одржана у Народној библиотеци „Радислав Никчевић“ у Јагодини, поморавски регион. Присутни су били ученици који су чланови географске секције. Том активношћу приоритет је развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне).

2.2. Специфични задаци

Прилагођавање наставних јединица и усклађивање са општим циљевима пројекта “World Space Week”.

Упознавање основних појмова везаних за временске прилике и њихов значај за живи свет, успостављање комуникације ученика, ученик и ученик и

учитељ.ученик и родитељ, међусобно упознавање ученика, упознавање са школом, адаптација на нове услове рада.

Стицање елементарног знања о утицају светлости на карактер облика.

Схватање односа предмета и појаве природне и вештачке светлости, уочавање силуете и учествовање у њеном стварању и уобличавању. Упознавање ученика с природном и вештачком светлошћу, али и у научним открићима и достигнућима.

Утицај природних и друштвених фактора на живот и рад људи. Правила која важе за сва кретања.

Описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу.

Природно-географске одлике Србије: рељеф, воде и клима наше домовине.

Ученици се подстичу да комуницирају, изражавају своје ставове, доживљаје и емоције, а у складу са узрастом и индивидуалним могућностима, рад у тиму, разликују битне садржаје, знају значење нових појмова, да се играју по правилима које су чули на часу, усвајају моралне норме понашања.

Подстичу се да показују радозналост, критичност, склоност да постављају питања, да дискутују, изражавају и бране своје ставове.

Развијање смисла за компоновање, демонстрирање маштовитог прилаза раду и стваралаштву у области ликовне културе. Научити ученике да линијом могу да представе путању кретања у простору, умеју да самостално граде композицију и да стварају целину од делова, као и да развијају ликовно-естетски ниво ученика.

Упознавање ученика са научно-технолошком и економском сарадњом наше земље са другим државама које су водеће у свету у примени савремених технологија. Навести облике сарадње у којима учествује наша земља (прогноза времена, заштита од непогода олује, града и сл.), упознати ученике са којим државама се остварује сарадња и у којим делатностима, као и зашто је значајна за Србију.

Оспособљавање ученика за самостално коришћење и прикупљање података, коришћење рачунара и ИКТ - развијање дигиталних компетенција. Оспособљавање ученика за коришћење нових начина изражавања текстова са– Вики енциклопедије и коришћење ИКТ у кући и школи.

2.3. Корелација са садржајима наставних предмета – интердисциплинарна настава

Свет око нас 1, 2 Српски језик 1, 2, 3, 4, 8 Математика 1, 2, 3 Природа и друштво 3, 4. Физика 8, Информатика 8 Музичка култура 1, 2, 3, 4, Ликовна култура 1, 2, 3, 4, 8, Народна традиција 1, 2, 3, 4 Чувари природе 3, 4.

2.4. Допринос рада на унапређивању образовно-васпитног рада

Оваквим начином рада ученици се укључују у друштвено напредовање, као и повезивање прошлости и садашњости. Велики број видео материјала указује да примена ликовних креативности тежи савршенијим моделима у људском окружењу. Учествовали су ученици две, па и три Основне школе из два региона, представници родитеља тих школа. Сви су тимски радили са својим учитељицама. Укључени су равноправно ученици ромских насеља. Коришћење ИКТ у настави омогућава праћење савремених токова у настави.

Настава је извештајем део пројекта UN „World Space Week“/ WSWA, као и на Скупштини ДУЈ-а (Друштво учитеља Јагодина) као допринос пројекту „Наша школа – Вики школа“ чији је носилац ДУЈ. Руководиоци пројекта су: Иван Миловановић и Снежана Вељковић. „Наша школа – Вики школа“ је пројекат регионалног карактера одобрен од Викимедије Србије.

2.5. Резултати

Повезивање наставе из више области – тематска корелативна/интегративна настава присутна је у свим укљученим одељењима. Настава богата разноврсним креативним изражавањима ликовних садржаја. Повезивање са савременим тренутним токовима у оквиру пројекта у Србији и при УН.

Ученици, родитељи и учитељице су користили ИКТ, истраживачки модел рада, проблемску наставу, заједнички рад, као и стваралачки / креативни рад. Материјали су припремљени на претходним часовима Ликовне културе.

Свако дете, као и родитељ може да тренира своје интелектуалне способности – фокус, читањем, слушањем, памћењем, размишљањем, закључивањем, присећањем, и организацијом. Оваквим радом ми желимо да свако зна да постоји више решења за исти проблем, али да је исто тако можда непотребно решавати ствар, јер ми и немамо проблем – што зовемо дивергентним размишљањем. Проблемска настава има дидактичку, психолошку и гносеолошку димензију. Истраживачи користе сличне моделе у својим истраживачким радовима. Коначна своја размишљања уобличавају у текстове који су поткрепљени доказним и применљивим моделима.

Упознати ученике са таквим начином рада или учења је новији начин одржавања наставе. Решавање проблема је облик учења који се одликује препознавањем тешкоћа, новом ситуацијом и уочавањем разлике између познатог и непознатог. Ученик треба да свесном, стваралачком и што самосталнијом активношћу уочи шта је дато а шта није дато. У почетку ученицима треба понудити више решења а они да одаберу или нађу свој пут и решења. Тако усвајају нова знања и стварају нове генерализације применљиве у новим ситуацијама. Нова, неуобичајена ситуација учења изазива и подстиче евидентирање проблема, а стваралачком активношћу

ученик открива нове релације и решава проблем или проналази како лакше да реализује другачије решење. Проблемска ситуација потпуно мобилише интересовање, пажњу, машту и мисао ученика.

Умне операције имају своје етапе: анализа и синтеза, дедукција и индукција, апстракција и генерализација.

Проблемска настава има своја правила у етапама:

1. Постављање проблема
2. Навођење хипотеза - при почетном раду ученицима се помаже у формулисању
3. Декомпозиција проблема
4. Верификовање хипотеза
5. Навођење закључака
6. Примена стечених знања у новим ситуацијама
7. Извештавање
8. Повратна информација
9. Евалуација часа.

Ученици у руралним областима немају могућности да се окупљају, а самим тим ни да размењују информације и мишљења. Презентовање радова примена стечених знања у новим ситуацијама добија на значају када су присутни ученици и из других школа. Тешкоћу која је присутна у свакодневном раду можемо да превазилазимо повременим заједничким окупљањем и представљањем школа, ученика и сарадње са родитељима. Родитељи су наша велика подршка, јер се активно укључују у рад на таквим наставним часовима. Структура и ниво образовања родитеља у многоме одређује и структуру и могућности ученика.

Применом иновативне наставе која је специфична по свом облику рада, активирају се потенцијали ученика и омогућава веће интересовање за научне области. Креативност коју поседују ученици уз подршку наставника можемо да размењујемо и да тако утичемо на побољшање функционалних знања свих учесника. Прилагођавање рада ученика у новим ситуацијама је увек на првом месту.

2.6. Коментари учесника

Ученици су истакли да им је била интересантна припрема за часове. Свиђало им се што су сами презентовали својим вршњацима свој припремљени рад. На самим догађајима - часу богатство одабраних видео материјала је појачало заинтересованост. Многи су сазнали да могу сами да проналазе материјале путем интернета.

Родитељи су похвалили час и рекли су да би и они желели да чешће буду део оваквих тимова у настави. Укључивање им је било подстицај да се друже са својом децом, укућанима, али и са учесницима других школа.

Све похвале на самом часу од ученика и родитеља.

Наставници који су били присутни окарактерисали су рад као веома богат разним активностима и стручним квалитетним прилозима. Многи нису до сада имали такав вид наставе. Рад у комбинованим одељењима је веома тежак, јер захтева организовање и реализацију више наставних јединица у исто време. Ученици у ИО (Издвојено Одељење) немају могућност рада по групама због малог броја ученика. На овим часовима било је и заједничког групног рада, али и рада у пару и појединачног рада. Мала могућност да се представља завршни рад у сеоској средини је проблем који је увек актуелан. Представљање завршних радова је веома битан део изградње самопоуздања ученичке личности, а овим начином рада је 100% омогућен.

Важност заступљених националних мањина је изузетно позитивно оцењена. Наставница из „градске“ школе је у суперлативу изразила своје мишљење. Ученици ромске националности уче на српском језику и изражавају се на нематерњем језику. Њихов рад је потпомогнут великом подршком и залагањем наставница које им предају на српском језику. У њиховој школи такође нема интернета, па наставнице доносе материјале на школском лаптопу.

Повезивање наставних садржаја са областима које ће ученици изучавати у другом циклусу образовања свакако је позитивно оцењен.

3. РЕГИСТРОВАНЕ АКТИВНОСТИ

3.1. Регистрована активност 1

World Space Week 2014. год. слави 15. година свог рада.

У Републици Србији поводом “World Space Week“ манифестације у 2014. год. је одржано 14 регистрованих догађаја. Укупно регистрованих догађаја у WSWA 2014. год. је 1009.

ОШ “19. октобар“ ИО у Доњим Комарицама је учесник у активности WSW.

Event ID: 7338

Термин 07.10.2014. године

Протокол

Добродошлица за ученике из ОШ “21. октобар“ Крагујевац и учитељицу Јованку Игњатовић и ученике IV-3 и колегу Владана Јаковљевића.

Предавање под називом “Постани научник на један дан – сваки астроном је прво био ђак”, са припремљеном презентацијом и пројекцијом документарца “Life in the Space Station”. У школи нема интернета, па сам све имала припремљено на лаптопу.

Ученици су били окружени астрофотографијама које су појачале амбијентални облик рада. Наставни садржаји из предмета Ликовне културе, Свет око нас, Природа и друштво, Чуvari природе од 1. разреда до 4. разреда су били у корелацији.

Ученици мотивисани овим предавањем су своје импресије изразили ликовним путем. Задовољство је било гледати како су ученици са интересовањем пратили презентацију, а затим и израђивали моделе из Сунчевог система на себи оригинални начин.

Одељење III/2. је било у пуном саставу са 20 ученика, као и 15 ученика наше школе.

Укупан састав присутних је 35 ученика и три учитеља.

3.2. Регистрована активност 2

ОШ “19. октобар“ ИО у Доњим Комарицама је учесник у активности WSW.

Event ID: 8672

Одржавње ове активности било је 06.10.2015. године. Назив наставних часова:

Корелативна иновативна настава ликовне културе са коришћењем: информационих технологија у настави и Викимедије Србије у настави

Тим:

1. ОШ ”21. Октобар” Крагујевац учитељица Јованка Игњатовић
2. ОШ ”Јоца Милосављевић” Багрдан – Стрижило / Јагодина учитељица, Драганка Димитријевић
3. ОШ ”19.октобар” Маршић /Д. Комарице учитељица Снежана Вељковић
4. Родитељи у настави

Истраживачки рад у разредној настави је веома ретко применљив. Коришћење Википедије на српском језику и корелација са наставним предметима представља иновативни рад у настави ликовне културе. Час је одржан за ученике 2. 3. и 4. разреда. Овај наставни час је иновативан и због присуства ученика и представника родитеља из још две Основне школе .

Ученици ОШ „Јоца Милосављевић“ матична школа Багрдан ИО Стрижило су из места које је чисто Ромско насеље, а настава се одржава на српском језику. Ученици друге ОШ “ 21. октобар“ су из Крагујевца.

Сарадња је била успешна и сви смо користили ИКТ. Сав потребан материјал унапред је преузет и припремљен за наставу и донет.

Мотивисање ученика, као и круга породице. Коришћењем ИКТ ученици сазнају више из области које се уче у школи, али и оне које њих лично интересују. Присутно је мотивисање ученика да буду толерантни и радознали, као и да развијају упоредо интересовања за науку и технологију.

Протокол

Поздравни говор и упутство за рад

Презентација Пауер Поинт *Открића: Освајање космоса*

Представљање истраживачког рада по тимовима из присутних школа, коришћење информација и технологија и Википедије у настави:

1. ОШ “Јоца Милосављевић” Багрдан- Стрижило тема: *Ракета*

2. ОШ "21.октобар" Крагујевац тема: *Робот*
 3. ОШ "19.октобар" тема: *Вулкан*
- Презентација Пауер Поинт „Светлост и сенка“
Игра *Асоцијација*, решење је "World Space Week".

На настави је било је присутно :

1. ОШ "21. Октобар" Крагујевац учитељица Јованка Игњатовић и 7 ученика са 1 родитељем
 2. ОШ "Јоца Милосављевић" Багрдан –Стрижило/ Јагодина учитељица Драганка Димитријевић са 11 ученика и колегиницом Јасмином Милојевић и ромским асистентом Велибором Димитријевићем. Из исте школе дошла је и колегиница Весна Јанковић са 2 ученика из Горњег Рачника
 3. ОШ"19. октобар" Маршић /Д. Комарице учитељица Снежана Вељковић и Милена Рилак са 13 ученика и 3 родитеља.
- Укупно је било 42 учесника.

3.3. Регистрована активност 3

Одржавање активности „Светска недеља свемира“ у Народној библиотеци „Радислав Никчевић“ у Јагодини поморавски регион
"World Space Week" има 17 година свог рада и све већи број активности.

Овај догађај одржан је 05.10.2016. год.

Organisation : Public Library "Radislav Nikcevic" Jagodina

Event Title: Communication broader interests

Event ID: 10616

Termin 05.10.2016. godine

Протокол

Поздравну реч одржала је Јасна Милошевић, библиотекар Народне библиотеке „Радислав Никчевић“. Затим се обратио Зоран Томић, национални координатор за Србију и уручио *Захвалнице* Народној библиотеци „Радислав Никчевић“ и организатору Снежани Вељковић. Планирано је присуство ученика географске секције са наставником из две Основне школе из Јагодине, поморавски регион.

Одржана је презентација "Лансирање и освајање сунчевог система" коју је припремила Снежана Вељковић. У току презентације показан је видео материјал следећим редоследом:

1. Компарација
 2. Лансирање ракете: Space Shuttle Launch Audio - play LOUD (no music) HD 1080p
 3. Живот у орбиталној станици: Dans l'espace
 4. Слетање ровера на Марс - тимско решавање проблема (179) Facebook
- Литературу коју поседује Народна библиотека „Радислав Никчевић“ у Јагодини је представила Јасна Милошевић, библиотекар.

Занимљиви детаљи су објашњени од стране Зорана Томића, националног координатора за Србију.

Интервју за ТВ „Коперникус Јагодина“ дали су Зоран Томић, национални координатор за Србију и Јасна Милошевић библиотекар.

Било је присутно 30 ученика географске секције ОШ „Милан Мијалковић“ и ОШ „17.октобар“ из Јагодине као и 2 наставника географских секција. Присутна је и директор библиотеке из Баточине.

3.4. Регистрована активност 4

Већ трећу годину за редом пријављујем се и промовишем науку. Укључујем своје колегинице које раде у руралним Основним школама и по први пут Предшколску установу и предшколску групу малишана која ради у издвојеном одељењу у Доњим Комарицама.

Тема: “School activities to excite children about science”
Event ID : 10530

Термин 07.10.2016. године

Ово је уједно и завршни дан „Дечје недеље“ и још једна прилика да се, поштујући одговарајућа међународна и национална документа као и позитивне прописе, створе још бољи услови за остваривање права детета на живот у породици. „Дечја недеља“ је такође пројекат при УН који је сваке године подржан у Републици Србији и многим институцијама, а одржава се прве целе недеље у октобру. За то време реализације је од првог и често до 9. октобра.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије је донео:

Програм активности за време трајања „Дечје недеље“ од 03. До 09. 10.2016. год.

Због тога, Програм активности у 2016. години одвијаће се под мотом:

Нећу да бригам, хоћу да се играм!

Наставни часови су прилагођени и одржани у тимском раду. Оваквим иновативним наставним радом је подржано и подстакнуто:

1. Промоција науке - пројекат,
2. Размена стваралачких искустава кроз активности деце и старијих,
3. „Мостови међу генерацијама“,
4. Креативност пут до среће,
5. *Дан отворених врата* - са родитељима.

Учешће у пројекту WCW и наставни час реализује тим:

Гости:

1. ОШ „Јоца Милосављевић“ Багрдан/ Стрижило и Г. Рачник општина Јагодина

2. ОШ „Радислав Никчевић“ Мајур /Коларе и Главинци општина Јагодина,

3. Предшколска установа „Чуперак“

4. ОШ „19. Октобар“ ИО из Кормана

5. Ученици наведених школа и присутни родитељи из свих школа.

6. Домаћин је ОШ „19. Октобар“ издвојено одељење Доње Комарице .

Протокол

Добродошлица и обавештење о предстојећем начину рада.

* Мотивациони део часа 8. разред израдити презентацију ОШ „Радислав Никчевић“ Коларе

- Тема: "Даљинско читавање: повољност наше будућности".

Ученици 8. разреда „Радислав Никчевић“ Коларе су распоређени по разредима и помажу при креативним радионицама / турски рад.

1. Разред: Модел авиона, ракете и лансирање при извештају за све ученике

2. Разред: Израда поклона (машта и креативност на делу)

3. Разред: Израда маски за неколико ученика

4. Разред: Израда модела ракете * (рад у тиму)

*** Извештавање по разредима

Свака група има припремљен текст који ће прочитати. Одредити кључне речи, које су уједно и њихови задаци за представљање. Један од ученика чита радни материјал. У 1. групи чита један учитељ, јер предшколци и ученици првог разреда нису савладали писање и читање. Ученици раде у групи, пару или индивидуално. Помоћ учитеља / родитеља се састоји у сугестијама, допунама и техничким решењима. У току рада ученицима пружити неопходну помоћ.

Ученици су на предходним часовима Ликовне културе имали времена да припреме и сада презентују своје идеје. Сада их само дорађују и припремају извештавање по разредима / изложбени део наставе.

*Дружење учесника и представљање школа. Сваки предшколац и ученик добио је флајер за успомену.

Ово је иновативна настава и надам се да ће бити подстицај другима да се укључе у овакве активности.

Присутно је било: 52 ученика, 11 просветних радника 10 родитеља и 2 колеге госта.

Укупно је било 75 учесника.

ТВ екипе су позване из ТВ канал 9 Крагујевац и РТВ из Новог Сада, али нису дошле. Место одржавања је 25 км далеко од првог града Крагујевца или Јагодине. У забаченим руралним областима није атрактивно снимати прилоге.

Фотографије су послате на Facebook и то у групи:

1. „Светска недеља свемира“ Србија;

2. Тим за маркетинг ОШ „19. октобар“;
3. ОШ „Радислав Никчевић“.
4. Објава је била и на страници ДУЈ-а.

4. КОНКУРСИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

У Републици Србији нема много конкурса на којима се може послати практични рад из образовно – васпитног процеса као ПДП (Пример Добре Праксе).

Постоје два актуелна конкурса и то за:

- 1) *Сабор учитеља Србије и Смотру стваралаштва учитеља у образовно-васпитном процесу* што се одржава сваке године у јуну у Београду.
- 2) Република Србија, Министарство трговине, туризма и телекомуникација у оквиру пројекта „Дигитална школа“ / „Дигитални час“ објављује наградни конкурс за наставнике основних школа, али не сваке године.

4.1. Радови објављени у електронским зборницима радова

4.1.1. Савез учитеља Републике Србије организује традиционални стручни скуп *XXX Сабор учитеља Србије и Смотру стваралаштва учитеља у образовно-васпитном процесу*, 18. и 19. јуна 2016. године у Београду.

Објављени радови на сабору: Савез учитеља Републике Србије резултати Конкурса

Одабрани радови за ДВД: за Електронски зборник примера добре праксе Савремени начин планирања образовно – васпитног процеса

1. Корелативна настава ликовне културе са коришћењем ИКТ и Википедије Србије у настави

Снежана Вељковић, ОШ „19. октобар“ Маршић, ИО Д. Комарице;
Драганка Димитријевић, ОШ „Јоца Милосављевић“, Багрдан/Јагодина;
Јованка Игњатовић, ОШ „21. Октобар“ Крагујевац.

Напомена: Учесници Сабора/Смотре, чији ће радови бити на ДВД-у, од Савеза учитеља Републике Србије ће добити Потврду да су им радови публиковани у електронском Зборнику акредитованог републичког стручног скупа учитеља.

4.1.2. Сектор за информационо друштво; Министарство трговине, туризма и телекомуникација расписује *Наградни конкурс за наставнике основних школа „Дигитални час“ у школској 2015/2016. год.*

У оквиру пројекта „Дигитални час“ 2015/2016. објавило је Списак радова који су ушли у Зборник радова Наградног конкурса „Дигитални час“ у школској 2015-2016. години. На списку је објављено 363 рада.

Наставни час који је одржан у Д. Комарицама је на: 137. месту у Зборнику радова.

Радови се могу погледати у бази Министарства трговине, туризма и телекомуникација у електронској форми www.digitalnaskola.rs.

4.1.3. Сектор за информационо друштво, *Министарство трговине, туризма и телекомуникација* расписује *Наградни конкурс за наставнике основних школа „Дигитални час“ у школској 2016/2017. години*. Сви радови који испуне услове из Наградног конкурса „Дигитални час“ биће постављени у Зборнику радова „Дигитални час“ у школској 2016/2017. години и објављени на веб сајту – www.digitalnaskola.rs.

Листа радова из области природних наука који улазе у Зборник радова: На листи је постављено 261 рад. Међу њима је и на 65. „Мостови међу генерацијама“.

4.1.4. *Савез учитеља Републике Србије* организује традиционални стручни скуп *XXXI Сабор учитеља Србије и Смотру стваралаштва учитеља у образовно-васпитном процесу*, 17. и 18. јуна 2017. године у Београду.

Објављени радови на сабору: Савез учитеља Републике Србије резултати Конкурса

Одабрани радови за ДВД за Електронски зборник примера добре праксе

Одабрани радови за презентовање

А) *Обавезни предмети: Свет око нас, природа и друштво*

1. „**Мостови међу генерацијама**“

Снежана Вељковић, ОШ „19. Октобар“ Маршић ИО Доње Комарице.

Овим презентовањем многи учесници *Сабора* имају прилику да се упознају са тимским радом, учешћем у пројекту “World Space Week“ и понеће у радном материјалу ДВД - *Електронски зборник примера добре праксе*. Тако је повећана могућност да се повећа број школа које ће иницирати научна сазнања и љубав према астрономији и сродним наукама.

5. ЗАХВАЛНИЦЕ

На одржаним активностима подељене су захвалнице и то:

1. Organisation: Public Library "Radislav Nikčević" Jagodina

Event Title: Communication broader interests

Event ID: 10616 05.10.2016. godine

Зоран Томић, национални координатор за Србију, уручио је *Захвалнице* Народној библиотеци „Радислав Никчевић“ и организатору Снежани Вељковић.

Директор Народне библиотеке „Радислав Никчевић“ у Јагодини уручила је *Захвалнице* Зорану Томићу, национални координатор за Србију и организатору Снежани Вељковић.

Наставницима географске секције из ОШ “Милан Мијалковић” и ОШ “17. октобар” из Јагодине, Снежана Вељковић је уручила похвалнице за учешће и документовање рада у оквиру установе.

2. Organisation: ОШ “19. октобар” и Снежана Вељковић

Tema: “School activities to excite children about science”

Event ID : 10530 07.10.2016. godine

Снежана Вељковић је поделила на самој активности за залагање и учешће:

* ученицима: 15 медаља, 20 похвала за залагање и 52 за учешће,

* наставницима: 11 похвала за припрему и реализацију рада,

* родитељима: 10 похвала за учешће.

Национални координатор Зоран Томић посало је *Захвалнице* за учешће и то:

1. Предшколска установа „Чуперак“

2. ОШ „Јоца Милосављевић“ Багрдан/ Стрижило

3. ОШ „Радислав Никчевић“ Мајур

4. ОШ „19. Октобар“

Такође се захвалио и сваком наставнику:

1. ОШ „Јоца Милосављевић“ Багрдан/ Стрижило општина Јагодина

Учитељицама: Драганки Димитријевић, Маји Миловановић и Весни Јанковић, и педагошком асистенту Верољубу Димитријевићу,

2. ОШ „Радислав Никчевић“ Мајур /Коларе општина Јагодина, професору географије Маријани Цветковић, учитељицама Ружици Стојановић Ђорђевић и Данијели Петковић / Главинци,

3. Предшколска установа „Чуперак“, васпитачу Ненаду Шимшић,

4. ОШ „19. Октобар“ ИО из Кормана учитељици Зори Милошевић и из Доњих Комарица учитељици Милени Рилак.

6. ЗАКЉУЧАК

Пројекат “World Space Week” је иницирао рад са ученицима у Основном образовању у Републици Србији на упознавању садржаја, појмова, које треба формирати ради упознавања астрономских дешавања. Промоција научних достигнућа увек интересује и подстиче рад у школама. Упућивање ученика на праћење и сагледавање већ постигнутих резултата је део организованог рада у оквиру ових активности које су пријављиване, одржане и организоване у периоду од 2014. године и почетак 2017. године .

Ученици у руралним областима су на овим наставним часовима упознали начине проналажања информација, као и могућност учења путем интернета. Подстицани су да проналазе податке, да сарађују унутар куће, да сарађују унутар својих одељења, али и између школа. Промоција науке је дуготрајан перманентан процес. Захваљујући ИКТ могуће је упознавање и учење све

већег броја информација које не стижу до уџбеника. Одабир правих информација и безбедност на интернету је један од великих приоритетних задатака у оквиру наступајућих година у учењу.

Активности које су инициране пријавом WSWA обрађене су и послате на актуелним конкурсима у Републици Србији. Електронски Зборници су доступни многим заинтересованим наставницима чиме се појачава презентовање пројекта “World Space Week“, а самим тим и могућност појачаног рада и промоције науке нарочито астрономије и укључивање у светску образовну организацију о Свемиру.

Литература

- Ковачевић В., Бечановић, Б.: 2012, *Природа и друштво*, уџбеник за 4. разред основне школе, Клетт, Београд.
- Мирковић Зоран, Ђурђевић, Марко: 2011, “Из исторјских докумената - Правила о поклону у српском средњовековном праву”, *Анали Правног факултета у Београду*, **LIX**, бр. 2, 67-71.
- Филиповић Сања: 2010, *Приручник за учитеље уз радни уџбеник "Свет у мојим рукама"*, Ликовна култура за први разред основне школе, Клетт, Београд, стр. 12.
- Филиповић С.: 2012, *Свет у мојим рукама*, ликовна култура за 4. разред основне школе, Клетт, Београд.
- Хаџи-Јовановић Невена: 2009, *Свет у мојим рукама*, Ликовна култура за 1. разред основне школе, С. Филиповић, Клетт, Београд.

Додатна литература

- Коришћени су видео материјали са следећих линкова:
- Attraction's semi-final shadow theatre performance - Semi-Final 5 - Britain's Got Talent 2013*, https://www.youtube.com/watch?v=JOZS_Vq6eKw,
<https://www.youtube.com/watch?v=1pah9Yt6-ac>
- Alon Gabbay - Facebook, <https://www.facebook.com/alongabbay/>
- BEST of 3D Art in Paradise (3D Interactive Paintings) – HD*,
https://www.youtube.com/watch?v=jf_sroWHXRU
- BEST of Hand Art 2015 (Extended Version)*,
<https://www.youtube.com/watch?v=pPLM3H4dT5E>
- Best of 2013: Planets & Stars Size Comparison*
https://www.youtube.com/watch?v=jY_0U3e-Az0
- Braća Grim „, Godišnja doba“*, <https://www.youtube.com/watch?v=qINxpwRzAll>
- Dans_espace.wmv <https://www.youtube.com/watch?v=Bexdz2Gfb7w>
- Hubble Space Telescope.mp4 <https://www.youtube.com/watch?v=FjddL7hnh1g>
- Как сделать картонную руку - физический проект*,
<https://www.youtube.com/watch?v=TQSIBKS0Lsc>
- Lansiran Sentinel-3A: Oči Evrope na nebu* ,
<https://www.youtube.com/watch?v=PHIKTqWQArM>
- NASA: (179) Facebook.fiv CURIOSITY HAS LANDED JET PROPULSON LABARATORY - August5, 2012. 10:23pm*, California Institute of Technology,

<https://www.jpl.nasa.gov/blog/2012/8/landing-curiosity-nasas-next-mars-rover>
NASA SDO - Coronal Loops Extraordinaire!,
<https://www.youtube.com/watch?v=XVdb7sivw5Q>
Објављено је 24.09.2012. Наступ робота Nao са конференције за штампу, одржане 20. 9. 2012. године у Београду, Србија. Више о роботци и манифестацији "Robotika - дани будућности" на <http://www.nauka.rs>
<https://www.youtube.com/watch?v=cQAnVfzmmV0>
Seis horas de actividad volcánica en 30 segundos,
<https://www.youtube.com/watch?v=ikp3D13cU8k>
Space Shuttle Launch Audio - play LOUD (no music) HD 1080p,
<https://www.youtube.com/watch?v=OnoNITE-CLc>
Уџбеници за Основну школу одобрени од МПНТР за први циклус основног образовања.
Wikipedia – интернет енциклопедија: појмови, изрази и фотографије
<https://sr.wikipedia.org/sr> .

PROJECT "WORLD SPACE WEEK" IN THE REGION OF ŠUMADIJA - POMORAVLJE

The work has incorporated registered activities within the "World Space Week" from 2014 to 2017 time period, reported by Snežana Veljković. All activities were aimed to encourage the formation of higher interest of primary school pupils for scientific achievements in the field of astronomy and related sciences. Individual activities were sent to the public contests EGP (examples of good practice) in the Republic of Serbia and have been published as electronic work collections on webpage www.digitalnaskola.rs .

Keywords: "World Space Week" project, astronomy, information technologies in teaching